

PORGazeen 87

EDITORIAL

Milí čtenáři, milé čtenářky,

na začátek se musím omluvit těm z vás, kteří na PORG nechodíte a nikdy jste ani nechodili, jelikož teď budu chvíli mluvit o věci porgánské. Pokusím se však vše vysvětlit tak, aby to bylo pochopitelné i pro vás.

Každý rok se na konci podzimní školy v přírodě konají prezentace projektů. Sejdeme se ve velké místnosti toho střediska, v kterém zrovna ten rok jsme, a přibližně dvě hodiny se společně díváme, co naši spolužáci přes týden tropili. Forma prezentace je čistě na nás, a tak jsme už za ty roky viděli vše možné. Scénky, rozhovory, Power-Point prezentace a mnoho dalších. Já jsem se například již zúčastnila módní přehlídky, vydání časopisu ze ŠVP nebo teď naposledy satirického tanečního divadla ztvárňujícího dionýsovské oslavy. Kdo ví, ví.

Teď už se ale dostávám k tomu, co jsem chtěla. Nevím, jestli je to tím, že jsem starší, nebo to způsobila moje absence na minulých prezentacích, ale letos mě prezentace z nějakého důvodu dojaly. Ne že by ty prezentace byly nějaké smutné, spíš naopak, ale najednou jsem v nich zřetelně viděla kreativitu a nadšení mých spolužáků. Tohle mě překvapilo ze dvou důvodů. Zaprvé, zkuste si někdy kreativně a vtipně odprezentovat Vaši aktivitu za poslední týden, v kterém jste nic prezentovatelného neudělali. Ale hlavně jsem nečekala, že to v sobě mají. Vysvětlím.

Když jste na PORGu už pár let, všimnete si neustále se opakujícího koloběhu. Aktivní malí primáni a sekundáni, kteří chodí do školy o hodinu dřív, aby si zahráli ping-pong nebo jen pobyli ve třídě. Zbytek školy se na ně dívá s nepochopením, ale taky trochou nostalgie. Byl čas, kdy jsme tací byli taky. Čas, který od té doby uběhl, se zdá jako věčnost. Postupně totiž pozoruji, jak se s každým dalším rokem na téhle škole lidi mění. Pomalu přestávají pokřikovat na chodbách, přestanou po nich pobíhat s tou malou jiskřičkou v oku. Nic nestíhají, bojí se sami vyjádřit, protože co kdyby to ostatní vnímali jako trapné? Je pravda, že drby se na týhle škole šíří mrknutím oka (sociální sítě tomu moc nepříspěly), ale proč bychom se všichni neustále měli chovat spořádaně, klidně a přesně pod-

le toho formátu, co nás naučili?

Většina z nás se na základce trochu od ostatních lišila, dělali jsme věci jinak. Tahle kreativita a nápaditost je pak jeden z faktorů, díky kterým jsme se na tuhle školu dostali. Já jsem ze začátku byla šťastná, protože jsem viděla, že jsem konečně našla skupinu mně podobnou. Jenže teď vidím, jak nás tu naučili jednomu postupu, škatulkování a nevycházet z normálu. Podívejte se na unavené vyšší ročníky, které pomalu nemají čas se zastavit a něco vytvořit, nadechnout se a zjistit, kým vlastně jsou. Viděla jsem to prvně na ostatních, ale teď mi došlo, že jsem tom úplně stejně.

Určitou roli v tom samozřejmě hraje, že jsme čím dál starší. V 18 letech už moc lidí nepobíhá po chodbách a nehraje si tolik. Jenže já mám spíš na mysli tu specifickou nápaditost a humor. To, co je z nás za těch 8 let vytloukáno a co způsobí, že v posledních dvou ročnících už potkáte jen chodící mrtvoly. Právě proto mě tak podivně zasáhly letošní prezentace, protože jsem viděla, že se to někde hluboko v nás ukryté ještě nachází. Jenže mám pocit, že už to většina z nás vzdala.

Nakonec se tedy ptám, umírá doopravdy Duch PORGu, jak o tom všichni často mluví, nebo umíráme my?

Vaše Julie

Čas běží. Čtenáři netrpělivě očekávají nová čísla Porgazínu.

Proměna

Když se Eduard Marek jednou ráno probudil z nepokojných snů, shledal, že se v posteli proměnil v drobnou borovičku. Stál na posteli, zakořeněný v matraci, jeho tenké větvičky se jemně třásly ve vánku přicházejícího z otevřeného okna. Pokusil se otevřít oči, avšak nic neviděl, pokusil se pohnout, avšak jeho nové tělo zůstalo nehybné. Cítil horké slunce zářící na jeho drobné světle zelené jehličí. Peří, kterým prorostly jeho kořeny, ho lechtalo, ale nic s tím nemohl udělat.

„Eduarde vstávej! Ať nepřiđeš pozdě do práce,“ slyšel za dveřmi svoji přítelkyni Sárú. Sára a Eduard spali v jiných pokojích, protože Sára tvrdila, že Eduard chrápe, což Eduard nikdy nechápal. Bydleli sami dva v poměrně velkém apartmánu, který si mohli dovolit jen díky Eduardově práci. Pracoval totiž jako projektový manažer ve velké developerské firmě. Jeho dny byly obvykle plné schůzek, podepisování smluv a řešení všech možných problémů. „Eduarde jsi v pořádku?“ zeptala se přes dveře Sára. „Necítím se dobře,“ pokusil se odpovědět Eduard, ale akorát se malinko zatřásl jeho větvičky. Sára tedy pomalu otevřela dveře a podívala se na Eduarda.

„Kde jsi? A co tu sakra dělá ten strom?!“, řekla Sára zvýšeným hlasem. Eduard chtěl odpovědět, vysvětlit situaci, ale z jeho úst nevyšlo nic. Nejdřív si neuvědomoval, že vůbec nemá ústa, jen kůru a větve. Sára vypadala zmateně a podrážděně, její oči přejížděly po místnosti, ale Eduarda si nevšimla. Nemohla si ho všimnout – jak by mohla? Ted' byl jen strom, nepatřičně zasazený do matrace uprostřed ložnice. „Neschovávej se mi Eduarde, není to vtipné!“ podívala se opět ještě jednou po místnosti a poté přišla ke stromku. Něžně se dotkla větve, Eduard se cítil skvěle, jako by se jeho nové já probudilo do nádherného světa. Vtom uslyšel Sárú: „Kde se tady vzal tenhle podělanej strom a co s ním mám jako dělat!“ Eduard by ji tak rád vysvětlil, co se stalo, ale neměl jak. Sára si povzdychla, sedla si na postel a ukápla jí slza.

Zkusila Eduardovi zavolat, avšak začal mu zvonit mobil na stolku vedle ní. „Co budu dělat?“

Pozn. red.:

Zadáním bylo napsat povídku inspirovanou Proměnou, v níž se hlavní hrdina/ hrdinka ráno probudí jako někdo jiný/něco jiného. Povídku jsme měli začít stejnou větou jako Franz Kafka.

zamumlala si. Zavolala rodičům, Eduardovým kamarádům a jeho šéfovi, ale nikdo nic nevěděl. Nakonec zavolala na policii, která vyhlásila pátrání. Eduard ji chtěl obejmout, avšak to by mu asi trvalo pár let, než by mu větvičky vyrostly kolem ní.

„Jak mohu být tak bezmocný?“ pomyslel si, když Sára zvedla hlavu a otřela si slzy. V té chvíli si uvědomil, že i když je nyní dřevem, jeho láska k ní zůstala silná jako kdy dříve. Chtěl jí říct, že je tu stále s ní, že ji miluje víc než kdy jindy. Jeho kořeny, zakořeněné v matraci, mu připomínaly, že i když je jeho tělo nyní jiné, jeho duše je stále spjata s jejím. Sára se postavila, rozhlédla se po místnosti a pak se na něj znovu podívala. „Eduarde, já...“ začala, ale nedokázala to dokončit. I ona cítila tu nevyslovitelnou spojitost, podivnou magii, která je spojovala i přes tuto bizarní situaci.

Jak dny ubíhaly, realita se začala odvíjet nečekaným směrem. Sára se snažila najít způsob, jak se uživit, ale náklady na nájem se rychle hromadily a její úspory se vyčerpávaly. Rozhodla se pro riskantní krok – prodávat drogy na ulici. Eduard cítil, jak se mu sevřelo srdce při myšlence na to, že jeho milovaná se dostává do nebezpečné situace. Přestože byl stromem, nemohl přestat přemýšlet o jejím bezpečí. V noci, kdy si vyšla na obvyklé místo, zasáhla ji krutá realita. Místní mafie ji našla a bez milosti ji zastřelila, zatímco Eduard, zakořeněný v matraci, mohl jen tiše truchlit nad ztracenou láskou, která se už nikdy nevrátí.

Filip Martinek (septima)

Jak si místo ženy Američané

Po událostech 6. ledna 2021, kdy jeho příznivci zaútočili na Kapitol, asi málokdo čekal, že by Donald Trump ještě někdy někam kandidoval. Republikánská strana se ale pod Trumpem změnila natolik, že se spíše přetvořila v jakýsi kult, a tak jsme se po pár letech dostali opět k souboji Donald Trump – Joe Biden o křeslo v Oválné pracovně. A zatímco republikánský kandidát čelil obvinění z jedenadevadesáti trestných činů, včetně již zmíněného pokusu o převrat, ten demokratický přitahoval pozornost médií kvůli svému kognitivnímu úpadku, který byl v jeho téměř 82 letech čím dál tím viditelnější. V zemi, která má 330 milionů obyvatel, skutečně výběr z hroznů.

Kampaň byla v první půlce letošního roku poměrně nezajímavá – oba kandidáti se navzájem obviňovali ze současných problémů země, mezi něž patří zejména ekonomika a migrace. Biden byl bohužel v nevýhodě – jakožto „incumbent“ byl mnoha lidmi považován za člověka, který tyto problémy způsobil. Částečně oprávněně – migrace se skutečně za zvládnutou označit nedala, a inflace se během

Bidenova prezidentství vyšplhala až k devíti procentům. Prezident ale zároveň ekonomiku poměrně úspěšně oživil, a v současnosti již nabíhají opatření, která jsou výsledkem práce současné administrativy. Zprvč ovšem ještě nestihla naběhnout naplno, za druhé současná velmi polarizovaná společnost Bidenovi nezapomene všechny problémy posledních čtyř let, včetně těch, s nimiž mohl udělat pramálo.

Výše zmíněné důvody vedly k tomu, že na konci června byl Trump poměrně jasným favoritem. V průzkumech na tom byl sice s Bidenem vyrovnaně co se „popular vote“ (tedy celkového počtu hlasů napříč celými USA) týče, na celkový počet volitelů („electoral college“) měl ale díky poměrně přesvědčivému vedení v klíčovém státech viditelně navrch.

Po několika měsících vcelku nudné kampaně ale přišel první velký zlom – prezidentská debata v CNN na konci června. Trump se večerem prolhal – lhal o všem, lhal furt. Přesto ale Bidena zastínil – úřadující prezident působil unaveně, chvílemi ztraceně, zamotával se v myšlenkách a bylo mu špatně rozumět. Shodou okolností jsem tu noc byl vzhůru, a skutečně to

zvolili radši zločince (znovu)

nebyl pěkný pohled. Komentátor CNN situaci po debatě označil celkem jasně – Demokratická strana byla v naprosté panice. Průzkumy pro ně v následujících dnech šly strmě dolů a Trumpova už tak slušná výhoda se zvětšovala. 14. července se stalo něco, po čem už si mnozí mysleli, že Trumpa ve volbách porazit prostě nepůjde – byl na něj totiž spáchán atentát. Útočník ho při mítinku v Pensylvánii trefil do ucha, a ze zločince (30. května byl Trump porotou uznán vinným ze 34 trestných činů, jichž se dopustil při platbě pornoherečce před volbami 2016) byl mučedník. Něco, co v kombinaci s Trumpovým politickým instinktem v podobě politických bodů rychle přinese své ovoce.

Trumpovi tedy na papíře k Bílému domu chybělo málo. Na konci července se ovšem situace úplně změnila – Joe Biden oznámil odstoupení z kampaně. Spekulovalo se o tom již poměrně dlouhou dobu, zejména po zmíněné debatě, samotný prezident ovšem hodlal v kandidatuře pokračovat. Při svém odstoupení ihned podpořil svou viceprezidentku Kamalu Harris, za níž se v následujících pár dnech

v podstatě celá Demokratická strana sjednotila a de facto z ní okamžitě udělala svou prezidentskou kandidátku.

Kandidatura Harris najednou vnesla do demokratické kampaně úplně nový život. Mnozí členové konečně cítili reálnou šanci Trumpa znovu porazit a byla na nich konečně zase znát energie a naděje. Problémem Demokratů byl mj. nedostatečný zájem o hlasování u mnoha voličů, kteří dali svůj hlas Bidenu v roce 2020, kdy byla rekordní účast a s ní související obří počet 81 milionů odevzdaných hlasů pro současného prezidenta. Právě nová krev do žil kampaně Demokratů mohla tento počet zklamaných voličů, již by zůstali doma, snížit.

Velmi dobrou zprávou byla změna kandidáta zejména pro ženy – Kamala Harris udělala jedním z nejdůležitějších témat své kampaně právo žen o sobě rozhodovat, zejména pak v otázce potratů. V kontrastu s Trumpem, který se chlubí zrušením Roe v. Wade a s ním souvisejícím federálním právem na potrat jím jmenovanými konzervativními soudci, chtěla Harris dopřát ženám v rozhodování co největší svo-

bodů, ideálně opět na federální úrovni. Mnoho Republikány ovládaných států ženám v podstatě znemožnilo interrupci podstoupit, což znamenalo výrazný nárůst v počtu úmrtí matek i dětí. Např. v Texasu se zvýšil počet dětských úmrtí o bezmála 13 %. I další menšiny, zejména uprchlíci, cítily naději. Zatímco kandidát Republikánů sliboval největší deportaci v historii země (jež by dle propočtů vedla ke snížení HDP o 7 %), Harris se chtěla zasadit o spravedlivé zacházení s přistěhovalci.

Průzkumy tuto naději Demokratů začaly rychle potvrzovat – Kamala poměrně brzo dotáhla i předešla Trumpa v popular vote a hlavně snížila jeho náskok ve všech sedmi klíčových státech. Kampaň Republikánů působila, že jí dochází dech, a z poměrně jasných voleb se tak najednou v průzkumech stal vyrovnaný souboj, v němž se mírná výhoda překlápěla z jedné strany na druhou. Odstoupením Bidena se navíc atentát na Trumpa dostal do pozadí a byla to právě první černošská kandidátka, na jejíž straně stál v tu chvíli čas.

Hlavní témata ovšem zůstala stejná – nejvíce lidí trápil stav ekonomiky, migrace byla též velkým problémem. To byla pro Harris nevýhoda – byť její kampaň dostala jinou podobu než ta, kterou před svým odstoupením vedl Joe Biden, stále se jedná o úřadující viceprezidentku (mimochodem první ženu v této funkci), a tak jí lidé oprávněně připisovali odpovědnost za neúspěchy současné administrativy. Třeba migrace byla v její gesci, a proto byl výrazný nárůst počtu migrantů považován za její chybu.

Oba kandidáti se setkali při jediné televizní debatě na ABC, jež se odehrála 10. září. Pro Demokraty, nutno podotknout, dopadla tentokrát o dost lépe. Harris se podařilo Trumpa vyprovokovat třeba v otázkách počtu lidí na předvolebních akcích pro voliče a během části věnované migraci zazněl z úst Donalda Trumpa dnes už okřídlený citát: „In Springfield, they are eating the dogs. The people that came in, they are eating the cats. They're eating – they are eating the pets of the people that live there“. Nejvýraznější odezvou na debatu se tak staly memy s těmito slovy Trumpa, z nichž lze překvapivě snadno udělat melodickou písničku. V posledním měsíci před volbami ovšem začal náskok Kamaly opět klesat, a tak jste ještě pondělí před hlavním dnem plebiscitu měli největší šanci tipnout si vítěze pomocí hodů mincí.

V napjaté atmosféře se tak polarizovaná

americká společnost vydala v úterý 5. listopadu k urnám a volebním přístrojům (vyšší desítky milionů lidí už v tu dobu díky možnosti hlasovat předem odvoleno měly). Volby samotné ale probíhaly v klidu a žádné větší problémy v místnostech nenastaly. Mnoho států, včetně swing states, slíbilo rychlejší sčítání v porovnání s rokem 2020, a tak jsme mohli výsledky očekávat dříve.

Vzhledem k časovému posunu jsem během volební noci šel spát s tím, že se probudím dříve a podívám se na průběh sčítání. Probudil jsem se před šestou hodinou a asi netřeba vysvětlovat, že už jsem nezamhouřil. Trump poměrně rychle ovládl Severní Karolínu, tedy stát, v němž vyhrál i před čtyřmi, resp. osmi lety. Zbýlých šest klíčových států ovšem tehdy na svou stranu získal Joe Biden. Nyní to vypadalo, že Republikáni přebarví úplně všechny z nich na červeno. Trvalo jen několik hodin, než to bylo oficiální – projekce dopoledne SEČ přisoudily Trumpovi Pennsylvánii a zanedlouho i Wisconsin, čímž se přehoupl přes potřebný počet 270 volitelů. Později téhož dne mu připadl i Michigan, tedy třetí z tzv. blue wall states (též Rust belt). Modrá zeď zčervenala, a s ní i Sun belt, tedy Georgia, Arizona a Nevada. To vše republikánskému kandidátovi vyneslo 312 volitelů, a bylo tak jasné, že Ameriku čeká jediné – 47. prezident USA se jmenuje Donald Trump.

Byla to rána. Trumpovy voliče neodradil 6. leden, neodradilo je odsouzení, neodradily je nekořečné urážky, pomluvy a vyhrožování. Neodradily je lži, neodradilo je zkrátka nic. Zatímco Republikáni slavili, Demokráté a jejich voliči si procházeli velkým rozčarováním. Nejlépe to shrnul moderátor Jimmy Kimmel, který ve své show na ABC se slzami na krajíčku řekl toto:

„Byla to strašná noc pro ženy, děti, statisíce tvrdě pracujících přistěhovalců, díky nimž tato země funguje, pro zdravotní péči, pro naše klima, pro vědce, pro žurnalistiku, pro spravedlnost, pro svobodu slova. Byla to strašná noc pro chudé lidi, pro střední třídu, pro seniory, kteří spoléhají na sociální zabezpečení, pro naše spojence na Ukrajině, pro NATO, pro pravdu, demokracii a slušnost. Byla to strašná noc pro všechny, kdo hlasovali proti němu, a hádejte co? Byla to špatná noc i pro všechny, kteří pro něj hlasovali, jen si to zatím neuvědomujete.“

A není to jenom Bílý dům, jenž bude pod kontrolou Republikánů – získali i kongres, tedy sněmovnu reprezentantů (House) a senát. Další dva roky tak

mají možnost leccos prosadit, což vzhledem k současné podobě této strany není úplně dobrá zpráva.

Zcela samostatnou kapitolou jsou pak lidé, jimiž se staronový prezident obklopil a kteří budou figurovat v jeho týmu. Tak třeba Pete Hegseth – navrhovaný ministr obrany, moderátor FOX News, skeptik NATO, odpůrce žen v armádě a člověk s nulovými zkušenostmi s vrcholným managementem. Nebo Matt Gaetz – Trump ho chce na ministerstvo spravedlnosti; stejně jako budoucí prezident je i Gaetz vyšetřován, konkrétně pro styk s nezletilými dívkami na drogovém večíрку. Stejně jako Trump si tak může v kanceláři vyvěsit svůj mug shot – fotografii pořízenou při zatčení obviněného. Zaujal i Robert F. Kennedy Jr. – odstoupivší nezávislý kandidát, který by mohl řídit ministerstvo zdravotnictví. Říká, že mu červ snědl kus mozku, že v Central Parku pohodil mrtvé medvědy, či že kvůli výzkumu uřízl hlavu velrybě. Zpochybňuje vakcíny, připisuje jim autismus u dětí a chce zrušit přidávání fluoru do vody, což zmírňuje výskyt zubních kazů v populaci. Jako bonus byl i on v rámci zlatého standardu Republikánů obviněn ze sexuálního obtěžování, což sám nepopřel. Kandidáti musejí projít ještě schvalováním senátu, je tak možné, že někteří z nich nakonec v Trumpově kabinetu nebudou. Už samotný fakt,

že o nich budoucí nejdůležitější člověk planety uvažuje, je ovšem mimořádně znepokojující.

A co bude dál? To nikdo s jistotou neví – uvidíme, jaké bude nakonec složení kabinetu. Víme ale, že v ohrožení jsou práva žen, pobyt uprchlíků v USA, nezávislost nejvyššího soudu na dalších 40 let i postavení a důstojnost celých Spojených států amerických. Stejně tak teď dost možná půjdou k ledu všechny Trumpovy kauzy a obvinění. Průměrné americké rodině se i přes sliby Trumpa nejspíše zvýší daně, sníží se naopak nejbohatším vrstvám. K moci se dostal Elon Musk, jehož přeměna na oligarchu je teď tak kompletní a který má konečně moc, po níž toužil.

Nebudou to snadné čtyři roky. Pokud se můžeme poučit z předchozího Trumpova mandátu, budeme vědět, že zdaleka ne na všechna jeho slova dojde. V USA stále fungují mnohé instituce a další kontrolní mechanismy, které znemožňují prezidentovi kompletně si uzurpovat moc. Neznamená to ovšem, že bychom v Evropě neměli dělat nic, minimálně v otázkách obrany bychom konečně měli začít tláčit na co největší samostatnost Starého kontinentu. Zkrátka a jednoduše – doufejme v nejlepší, připravme se na nejhorší.

Šimon Bortlík (septima)

Sřípek povídky

Něco je za dveřmi

Je pozdě večer a prší. Ulice pode mnou jsou plné deštníků lidí, kteří se vrací z práce. Já sedím u okna a dodělávám práci do školy. Všude je ticho a jen slabé škrábání na dveře mě vyrušuje. Zní to, jako když nehty přejíždíte po tabuli.

Už se to opravdu nedá poslouchat, jdu na chodbu.

Venku ale nic není. Jen se mi zdá, že se na konci chodby něco mihlo. Chci tam jít, ale je to v zakázané oblasti. Někdo tam před rokem zemřel. Nechám to být a doufám, že to byl jen přelud.

Už je půlnoc a já už opravdu musím domů. Když se vracím, přijde mi, že jsem se ztratila. Nic kolem sebe nepoznávám. Vše se mi zdá větší. Jen jedny dveře zůstávají stále stejné. Najednou mi připadá, že mě něco volá. Vychází to z těch dveří.

Jdu za tím zvukem. Než vejdu, bleskne mi hlavou, že to není dobrý nápad. Snažím se zastavit, ale nejde to. Myslím, že to způsobuje to volání.

Uprostřed místnosti je obrovská černá silueta a dívá se mi přímo do očí.

Emma Marušková (sekunda)

Noční můra na kolech

Blížím se k zastávce u našeho domu. Je na dohled. Autobus má přijet za dvě minuty, ale i tak spěchám. Nutno podotknout, že jakákoliv forma hromadné dopravy tu na-prosto vždy jezdí o pět až patnáct minut později. Jdu po úzké silnici, na níž není chodník, a tak se často otáčím a kontroluji, že za mnou nejede žádné auto. Slyším motor. Otočím se. Autobus, který tu má být za dvě minuty, mě míjí a na zastávce pár metrů přede mnou nezastaví. Přestože mu běžím v závesu.

Vzdychnu a otevřu mapy na mobilu. Odpadla mi dopolední část školy, takže začínám až v jednu. Na cestě jsem ale už po jedenácté, protože můj jediný přímý autobus do školy jel jen teď. Mapy tvrdí, že mi za pět minut jede jiný autobus ze zastávky kousek od té, na níž právě stojím. Proč se mi nenabídl včera večer, když jsem si cestu plánovala? Není čas na pochyby, a tak se vypravím na vedlejší zastávku. Pár minut čekám, nic nejede. Podívám se na jízdní řád nalepený na oprýskaném přístřešku. 10:22 a 12:22. Kde je 11:22? Vzduchu, trochu hlasitěji než minule, a znovu otevřu mapy.

Za jedenáct minut odjíždí autobus ze zastávky deset minut ode mě. Skvělé! Sejdou prudký kopec, na němž bydlím, s námahou vylezu a slezu schody mostu nad dálnicí, již musím přejít, a dojdu na zastávku. Tentokrát můj autobus na jízdním řádu existuje, ale má jet o tři minuty dřív, než tvrdí mapy. Díky bohu tu jsem také dřív. Uběhne pět minut. Nic. Deset. Stále nic. Už mám na krajíčku a s nervozitou vyhlížím svou poslední šanci, jak se dostat do školy včas. Po patnácti nekonečných minutách čekání autobus přijíždí. Já radostně nastupuji, se slzami štěstí v očích zdravím řidiče a přikládám kartu k terminálu.

Usadím se, i když za chvíli zase vystupuji, protože musím přestoupit na jiný autobus. Pozorně sleduji mapy, abych věděla, kdy zmáčknout tlačítko STOP, aby řidič nepřešel mou zastávku. Už! Stisknu rudé tlačítko, znovu přiložím

kartu k terminálu, poděkuji a vystoupím... uprostřed ničeho. Nikde nikdo, jen auta. Jsem na dálnici. Po přechodu, který tu – k mému překvapení – je, přejdu na zastávku v druhém směru. Dle map by měl za pět minut přijet autobus, který jede do Neathu. Z něj dojdu do deseti minut do školy. Hračka.

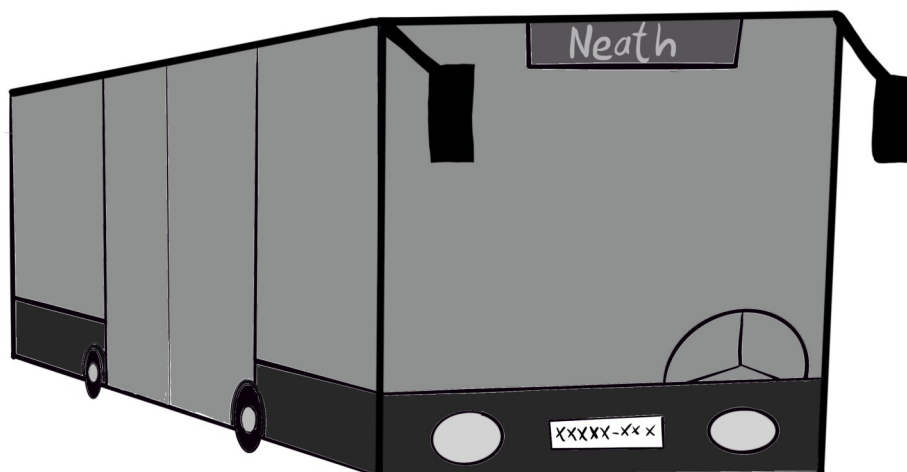
Podívám se na jízdní řád na zastávce. Autobus za autobusem, Port Talbot, Swansea, Neath... Do Neathu to ale jede až za tři čtvrtě hodiny! Zoufale vzdychnu. Po třetí. Do školy se dnes asi nedostanu... Náhle se v dálce objeví červená tečka. Čím blíž je, tím jasněji na mě svítí nápis na jejím čele. NEATH. Popojdu k okraji silnice, řidič dupne na brzdy. Nastoupím, pozdravím, přiložím kartu k terminálu. „You know this bus isn't supposed to stop here, right?“ ozve se z řidičova místa. Zarazím se, několikrát poděkuji a posadím se. Pokud mám anděla strážného, je to tenhle řidič.

Cesta je dlouhá, protože projíždíme všemi uličkami v Britton Ferry a Neathu. Po půl hodině bedlivého pozorování map stisknu tlačítko STOP a vystoupím na zastávce u kruhového objezdu. Jsem trochu zmatená, všude auta a žádný přechod. Konečně se dostanu na cestu, kterou už znám. Projdu parkem základní školy, co je naproti mojí college, přejdu silnici po nekonečném čekání na zelenou a radostně dojdu do školního vestibulu. Za patnáct minut mám být ve třídě. Původně jsem tu měla být před hodinou.

Přiznávám se, že jsem rozmazlená naší skvělou MHD v Praze, takže tady ve Walesu naprosto trpím. Podobných zkušeností, jako je tato, mám nespočet. Chod autobusů a vlaků tu je dobrý asi tak jako místní počasí. Takže pokud někdy zavítáte do Velké Británie, nezapomeňte si deštník a časovou rezervu!

Eliška Palušová (sexta)

Ilustrace: Emma Marušková (sekunda)

Hudební vokno: TOKYO DRIFT

Od doby, co jsem se přestěhovala za velkou louži, se v mých sluchátkách mnohem častěji objevují čeští interpreti. A jelikož začínám trpět silným FOMO, tak jsem se rozhodla vám napsat o jedné umělkyni, na jejíž koncert zrovna můžete zajít (a třeba mi i pak poslat video).

Pavla Bastlová aka TOKYO DRIFT je mladá zpěvačka, producentka a multiinstrumentalistka. Své první album *Recycle music* vydala v roce 2021. Já ho považuji za experimentální, umělkyně míchá různé efekty a syntetizátory s jemnou kytarou. K tomuhle LP se osobně moc nevracím, oproti její pozdější tvorbě mě tolik nebaví.

Ohlas a mediální pozornost si TOKYO DRIFT získala svým dalším albem *scorpio season*. Zde si zpěvačka již tvoří pro ni tak ikonický zvuk. Ten kombinuje rap s kytarovým písničkářstvím. Instrumentály písní jsou propracované a poutavé. V textech je TOKYO velmi osobní a citlivá. Člověk v její tvorbě snadno najde i část sebe, jednoduše se s ní ztotožňuje.

Největší průlom přineslo však zpěvačce album populárního rappera Rohonyho *Superfly*, na kterém se TOKYO několikrát objevuje. Najdete ji například na hitech u U Roháče nebo Vinnetu. To ale není jediná spolupráce TOKYO s jiným umělcem. Například s Toyota Vangelis

složila *Tunel* a *Smyk in*, které opravdu nemohu opomenout.

Nejnovější výtvor zpěvačky je album *SILVER*, které spolu s TOKYO produkovali yantray a Essei. Ze všech jejích dosavadních počinů mám toto album nejraději. Baví mě, jak umělci míchají své dost odlišné hlasy, skvěle se doplňují.

TOKYO DRIFT je mladá a nadějná umělkyně. Kromě hudby se věnuje i výtvarnému umění a vede kurzy sound designu. Její tvorba je pro českou hudební scénu zase něco nového a já se nemohu dočkat toho, s čím přijde příště.

Lucie Emrová (sexta)

AfD v budoucnu? Jen to ne!

Sasko, ležící na východě Německa, je region s bohatou historií a kulturou. V posledních letech se však čím dál tím více Sasko objevuje na titulních stranách novin a politická situace v této spolkové zemi je stále více diskutovaným tématem. Co se v Sasku teda děje, že to vyvolává takový rozruch?

Hlavním důvodem je prudký nárůst popularity pravicové strany Alternativa pro Německo (AfD). V Sasku si tato strana získává mimořádnou podporu. V posledních zemských volbách v roce 2024 obdržela 30,6 % hlasů, čímž se stala druhou nejsilnější politickou stranou hned za CDU, která získala jen o trochu více hlasů – pouhých 31,9 %.

A co zastává tato strana?

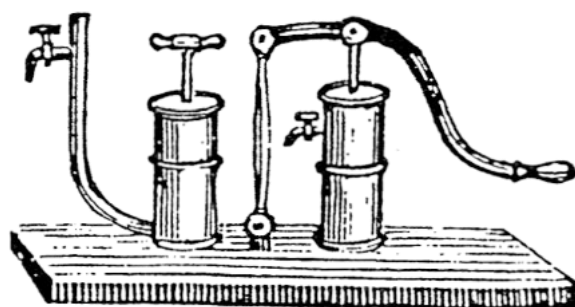
Na svých webových stránkách uvádí: „Jsme odhodláni zásadně obnovit naši zemi v duchu svobody a demokracie a znovu uvést tyto principy v platnost. Jsme otevření světu, ale chceme být a zůstat Němci.“ Tedy zkráceně řečeno, všichni, kdo nejsou „pravými Němci“, musí odejít z Německa. To se ale bohužel netýká jenom uprchlíků, ale také ostatních lidí, jako na příklad studentů, kteří zde studují na univerzitě.

Krátká reportáž ze Saská:

Při jedné procházce jsem viděla pár, který mezi sebou mluvil ukrajinsky. Prošli kolem mě a za sebou slyším skupinu teenagerů, jak na ně křičí, že jsou ukrajinské sv***ě a že mají táhnout zpátky odkud přišli. A podobných incidentů se děje stále víc a víc. Co je na celé situaci nejznepokojivější? Že myšlenkami AfD je nejvíce ovlivněna mládež – „budoucí elitou národa“. No budoucnost nevypadá příliš nadějně.

Od mikrofonu se loučí a do studia slovo předává:

Linda Šolcová (sexta)

Přístroj na výrobu Porgazínu.
(z redakčního archivu)

zamyšlení

Berta vs. Eliška

Medard, Dorota a Berta. Tak znějí jména mě a mých sourozenců. Pokaždé, když se máme někde představit, mi je trochu trapně. Ne, nejsem Alberta, jen Berta, ani Bety, Beata nebo Babeta. Ano, můj bratr se doopravdy jmenuje Medard, v Česku jich je sice dohromady 36, ale je to tak. A jak že mu říkáme? Mede, Méd'o...

Spolu se sestrou máme strasti i s příjmením. Rodiče se rozhodli, že kvůli cestovním důvodům (a abychom vynikly) se zdrží přechylování příjmení a do papírů nám napíší, že jsme součástí české britské menšiny. A tak se ze mě stala Berta Bašta. Kdykoliv někomu cizímu posílám email, tak mě do-

tyčný pokaždé oslovuje v mužském rodě. Já jsem si už zvykla, ale měli jste vidět reakci pana profesora Bernacika, když mě o letních prázdninách zkoušel přes Teams ze společenských věd.

Za ta léta jsem se začala za své jméno stydět. Sice bych se nechtěla jmenovat obyčejně, např. Anna nebo Eliška, ale z těch několika komentářů a údivu kolem mého jména mi vždy v hlavě něco utkví. Že by možná bylo jednodušší být obyčejná a nevyčínat z davu. Na druhou stranu mám výhodu, když lítám světem, ta je však oproti rokům nastřádané nenávisti naprosto zanedbatelná. A protože jsem nad změnou jména přemýšlela tolik,

došlo na přezdívky. Proto mě většina z vás zná jako Bebe. Už si nepamatuji, kde se toto oslovení vzalo, ale беру ho jako svoje. Zajímavé je, že doma ho nesnesu, pouze u přátel a okolí.

Před pár lety k nám do týmu nastoupila nová trenérka. Jmenovala se Milena, ale nikdo jí neřekl jinak než Mili. Když zjistila, že si říkám Bebe, měly jsme spolu o tom docela dlouhou konverzaci. Říkala, že se za své jméno také styděla, ale jak dospívala, tak zjistila, že je na tom něco krásného. V ten moment jsem ji nedokázala pochopit. To bylo před sedmi lety a mně teď začíná docházet, co tím Mili tehdy myslela.

V posledních letech prahneme po něčem novém, surovém. Své city projevujeme skrze módu, kresbu, písmo...a já ventiluji skrz své jméno. I když se nadále občas setkávám s nepochopením, jméno Berta je fajn konverzační prvek, od kterého se odvíjí další témata. Navíc mi přijde, že se teď častěji více českých dětí jmenuje neobvykle – Herbert, Perchta, Gerda a Ruprecht se vzájemně zdraví na ulici. Anebo se jen nacházím v úzkém kruhu lidí, kteří své potomky pojmenovávají divně :-).

Berta Bašta (septima)

porozumění světu

Jak obejít volební systém?

Americký volební systém je bezpochyby kontroverzní téma. Většinou vyhraje kandidát s nejvyšším počtem hlasů, ale ne vždycky. Už pětkrát se tak nestalo, naposled v roce 2016, kdy Donald Trump získal svůj první mandát, přestože jeho protikandidátka Hillary Clinton získala o necelé 3 miliony hlasů víc.

Průzkumy ukazují, že většina Američanů by byla pro změnu. Na to by ovšem bylo potřeba přidat nový článek do americké ústavy, a když systém neúměrně nahrává jedné straně, nemá cenu doufat, že by se tak mohlo stát.

Electoral college nejspíš zůstává, ale dá se obejít. Jedna z jejích zásad je, že státy mohou volit jakkoliv chtějí, i jinak, než jejich obyvatelé. A v tom spočívá i její slabost. Teoreticky nic nezabraňuje státům volit kandidáta, který získal nejvíce hlasů v celých Spojených státech.

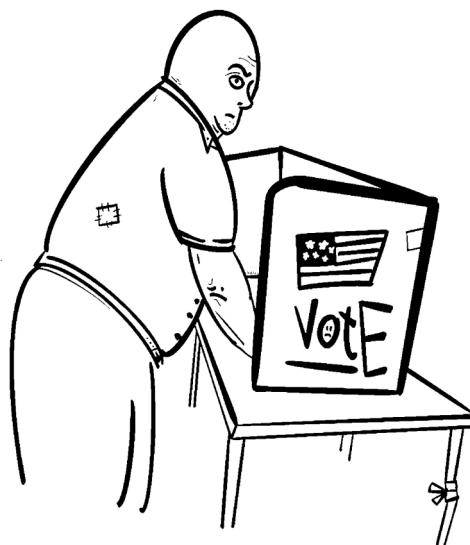
Kdyby se dost států dohodlo, že budou všechny společně hlasovat pro celostátního vítěze, tak by mohly zajistit, že celostátní vítěz vždy vyhraje volby. Takováhle dohoda existuje a jmenuje se National Popular Vote Interstate Compact. Aktuálně k ní přistoupilo 17 států a D.C., dohromady 209 volitelů, a dalších pět států má legislativu čekající na vyřízení, která, pokud projde, by aktivovala podmínku pro spuštění NPVIC, tou jest že členské státy musí dohro-

mady ovládat electoral college.

Prozatím všechno zůstává tak, jak to je, a nejspíš ještě dlouho zůstane. Mapa států, které přistoupily, je téměř shodná s mapou konzistentně demokraticky volících států. "Čekající legislativa" může, a nejspíš bude, čekající ještě pěkně dlouho. Pravděpodobnost, že někdy dojde ke spuštění NPVIC, je tudíž malá, ale je tam. A tak třeba někdy i Amerika bude mít spravedlivý volební systém.

Lukáš Stanovský (kvarta)

Ilustrace: Michal Večeřa (kvarta)

Oblíbené tradice

Pečení cukroví

Před Vánoci si nejvíce užívám pečení cukroví spolu s celou svou rodinou. Nejlepší je zdobení perníčků. To mě baví hlavně proto, že žádný perníček není stejný. Nikde není napsáno, jak by měl perníček vypadat, a člověk může popustit uzdu fantazii. Zdobíme například stromečky, andělíčky, srdíčka nebo tučňáky. Tučňáci možná nejsou úplně nejtradičnější, ale jsou to nejoblíbenější zvířata mojí drahé sestřičky. S ní je zdobení perníčků obzvlášť zábavné, protože ji to obrovsky baví, ale nikdy nechce nic sníst. A když se náhodou ušpiní od polevy, musí si jít hned umýt ruce. To nejlepší cukroví ale dělá moje máma. Peče například malinové indiánky, rybízová srdíčka a citrónové linecké. Velmi ráda chodí na cukrářské kurzy, ze kterých nám přináší ty nejlepší recepty. Nejvíc mi chutnají indiánky, jelikož se člověku přímo rozplývají na jazyku. Vánoce nejsou jen o cukroví, ale i o času se svými milovanými, který s nimi trávíme. To dělá všechny vánoční tradice nezapomenutelné.

Emma Marušková (sekunda)

Bramborový salát

Recept na tradiční bramborový salát má tady asi každá rodina. Každý je sice trošku jiný a my bychom mohli vést debaty o tom, co do salátu patří nebo nepatří, ale dneska se nechci hádat. Moje rodina se v tomhle neliší, co se receptu týká. V čem to ale trochu přeháníme je množství. Každý rok vezmeme největší hrnec a 15 kilo brambor. Párkrát jsme měli i soutěž v jejich loupání. Nic nepřijde nazmar, i lák od okurek se využije. Ingredience se zamíchají a najednou před náma stojí 20 kilo salátu. Ted' by vás mohlo napadnout, že mám možná velkou rodinu, ale ne. Většinou se nás přes 10 nesejde. Maxihrnec se postaví do spíže, musí se nechat uležet. Pak se pomalu začne ochutnávat. Zjišťuje se, jestli salát nepotřebuje dochutit. Najednou máte bramborový salát k snídani, svačině i večeři, a to ještě nebyl ani Štědrý den.

Každoročně si říkám, že to přeci není možné, sníst takové množství. A každoročně se nám to povede. I přes očividnou velkou chuť na salát si ho

dopřejeme jen jednou ročně na Vánoce, a tak se z toho stává svátek sám o sobě. No co, láska k bramborovému salátu dokáže i hory přenášet.

Julie Kozmíková (septima)

Vánoční stromeček

Jednou z nejkoničtějších částí Vánoc je stromeček a u nás doma ho bereme opravdu vážně. Tři a půl metru vysoký, větve prohýbající se pod vahou všech možných koulí, porcelánových zvířátek a svíček. Ano, svíček. Každoročně totiž místo řetězů LEDek na náš stromeček věšíme zhruba dva tucty normálních, voskových svíček. Tato tradice je snad tak stará jak já, a přesto jsme ještě nikdy (kvůli stromečku) nevyhořeli. Jedinou obětí jsou každoročně kočičí vousy (ano, ani za deset let se nenaučili, že oheň pálí; Darwin by se v hrobu otáčel). Když se ale v obýváku zhasne, všechny svíčky se nastaví (akce na dva lidi, štafle a 15 minut), je přímo radost se na to všechno dívat. Atmosféra, kterou svíčky dodávají, je naprosto jedinečná a dělá večerní vysedávání na gauči o to příjemnější.

Agáta Ferianc (kvinta)

Zdobení vánočního stromečku

Vánoční stromeček je dle mého názoru jeden z nejdůležitějších prvků vánoční atmosféry. Jen ta vůně jehličí, plné krabice s ozdobami, které jsem už rok neviděla, a hašteření kolem zdobení stromku mi dodává pocit rodinného krbu a vánoční nálady. Najdou se určitě lidé, kteří stromek vnímají jen jako formalitu, ale pro mě tím začíná pravé kouzlo Vánoc.

V mojí rodině si vždy pár dní před Štědrým dnem kolem stromku sedneme a zdobíme. S jiným vkusem, náladou a prioritami se kolem stromečku vedou vášnivé diskuze nejen o napůl rozbitých ozdobách, které jsme měli vyhodit už minulý rok, ale i vtipné historky našich blízkých a o světových událostech. Většinou si k tomu pustíme i vánoční hudbu, jíme všelijaké cukroví a popíjíme čaj, zatímco za oknem se rozprostírá zasněžená šumavská příroda, která tomu všemu dodává své vlastní kouzlo. Tento magický moment pak často může zkazit „špatně

pověšená ozdoba“ nebo nevkusné písnička, ale i da.
tyhle diskuse často skončí vesele.

Nic mi nedodá větší pocit klidu a vděčnosti za mou rodinu než tato událost. Jsou léta, kdy se více hašteříme než užíváme, ale i tomu se nakonec na Štědrý den zasmějeme. Vánoce jsou dle mého názoru nejhezčí zakončení roku, vždy plné šťastných emocí a dojmů. Mým rodičům už se mohou zdát více stresující než odpočinkové, ale já mám v plánu si zdobení stromečku užívat dětskýma očima jak dlouho jen budu moci!

Anonym

Rybovka

Jedna z mých nejoblíbenějších vánočních tradic je Rybovka, nebo správněji řečeno Česká mše vánoční od Jakuba Jana Ryby. Asi to není tradice, kterou dodržuje úplně každý, ale já bych si bez Rybovky Vánoce nedokázala představit.

Pro ty, kterým Rybovka jenom něco říká a nejsou si zcela jisti, co to vlastně je – je to taková ta česká skladba, která se hraje všude o Vánocích každý rok a ve které se zpívá o tom, jak jdou všichni za nově narozeným Ježíškem do Betléma. Ve své podstatě je to taková trochu delší a složitější kole-

Již od malička jsme chodili každé Vánoce 25. prosince odpoledne na Rybovku do kostela na Starém Městě. Pokaždé jsme se sešli s dědečkem a rodinou od jeho bratrance a sestry, byla to vlastně zároveň taková příležitost vidět vzdálenější rodinu, kterou bychom normálně neviděli. Rybovka se mi tehdy líbila, protože mi vlastně vysvětlovala, jak se tehdy Ježíšek narodil. Když jsem byla trochu starší, tak jsem v Rybovce začala dokonce účinkovat i já sama. A i když letos uslyším Rybovku už nejmíň po třicáté, tak se na ní těším, možná dokonce ještě o něco víc než minulý rok.

Takže i vám, kteří třeba nejste milovníci vážné hudby, nemáte rádi hudbu žádnou nebo se vám prostě jenom ještě nenaskytla příležitost, vřele doporučuji si alespoň tento rok Rybovku poslechnout. Myslím si, že není ani tak těžká na poslech a že vás rozhodně naladí do Vánoční nálady. A kdo ví, třeba se vám zalíbí natolik, že se půjdete podívat i příští rok. Protože jak už to tak bývá, tak i vážná hudba je lepší o Vánocích.

Josefína Svatušková (kvarta)

Nenamalujeme obraz?

Svítá mi tu za oknem a já už jsem dávno vzhůru. Vidím na okolní svět, vidím ho jinak než za ranní tmy nebo zpoza zavřených víček spánku. Malé záblesky výstřižků z umění, tak jako paprsky vycházejícího slunce. Procházím svou vnitřní knihovnu těchto záblesků a s potěšením zjišťuji, že i když jich tam není mnoho, stále ještě neexistují jen pro estetično. Alespoň ne takové, které by se dalo hezky slovy popsat a zaškatulkovat.

Svět vypadá tak mírumilovně a člověk v tento sváteční den hledá hlavně klid. Se svými blízkými přáteli či rodinou se pak večer vydá do ulic, aby vyjádřil to, v co věří. Snad v demokracii, snad v tu možnost procházet se svým městem v noci a cítit u toho svobodu. A také naději svobodného státu, v němž se každý bude cítit bezpečně, a kde bude mít pocit, že může najít štěstí. Jak tento stát vnímají je ryze subjektivní, přesto každým rokem chodí nejen na oslavu svobody, ale především pro pokračování v boji o ni.

Nechci sdílet své pojetí svobody. Na to je tělo moc unavené a mysl moc zaneprázdněná spíše množstvím věcí v kolonkách vlastního života. Přesto doufám, že se každý dnes podívá do své knihovny a pokusí se ho tam najít. Je těžké věřit, že existuje, když je občan stále shazován normami společnosti, jež není tak zcela svobodná a zprávami ze světa, proti kterým je malý člověk tak bezmocný a přeci jen je musí pociťovat.

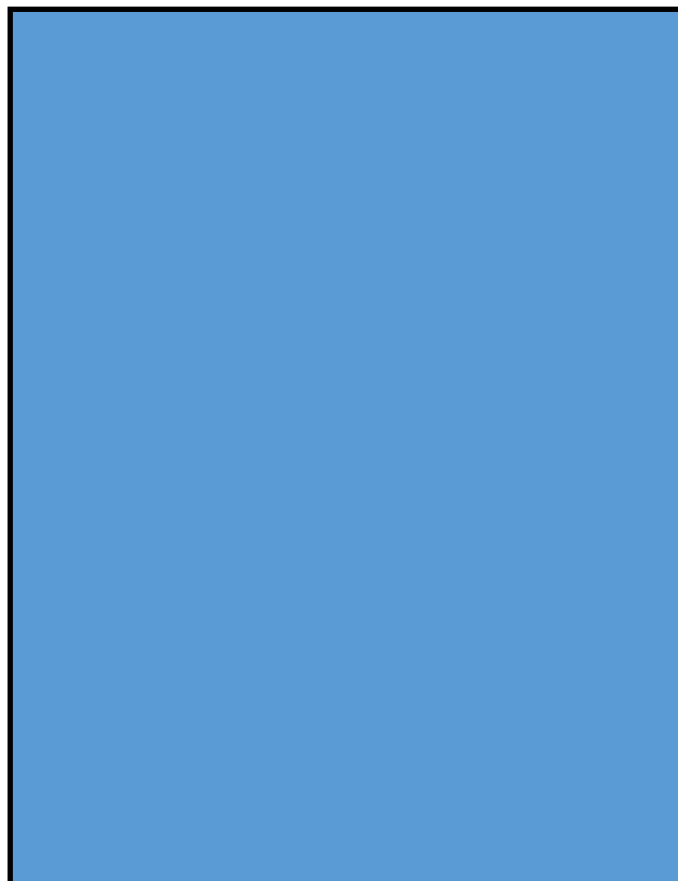
Ale pak o nich píše, jako spousta lidí nově i do tohoto časopisu, tvoří o nich umění v jakémkoliv útvaru a vyjadřuje tím (sobě i okolnímu světu), že existuje. Svoboda, i sám umělec.

Se skromností se tedy dívám na okolní svět a tíží mě pocit toho, že zatímco všude v tomto pomyslném klidu se odehrávala bouře, já jsem byla zašitá do svých seznamů věcí. Z posouvajících se odrážek a tabulek se stává hra, do níž je každý zamotán a nucen hrát. Naše škola je v této hře mistrem. Nemusí to být ale pouze hra pro výhru, může to být i hra pro vytvoření něčeho, v co člověk věří. Tak hrají organizátoři na Korzu Národní, na jejichž Národní se za chvíli vydám, a tím mi před očima malují obraz naděje.

Malba nemusí být abstraktní či výrazně anarchistická, ale věřím, že tu pro každého v nějakém směru je. Nacházíme v ní útěchu toho, že i když se všechno kolem bortí a mysl je moc smutná následovat jakékoliv kroky, existuje cesta ven. Jakýsi způsob, jak znovu zasadit seschlé rostlinky a vyrůst jiným způsobem. Vytvořit si nové seznamy, které snad budou i otevřené změnám. Jakkoliv se je pokoušíme škatulkovat, ohraničené bariérami normalnosti nebudou nikdy zcela naživu. Jen se podívejte kolem sebe.

Už za svitu měsíce, jehož zakrytí tentokrát nepřičítám metropoli, ale nespočtem ohýnků rozsvícených lidmi, zapalují svou svíčku. Každý rok je to trochu jinak, s jinou myšlenkou v srdci a přeci jen stejným přáním. Měníme se, vysazujeme nové rostlinky a zapalujeme nové svíčky, ať už si to přiznáváme, či ne. Nezůstává mi estetično momentu, ani fotka, i když tou bych dokázala namalovat obraz. Zůstává pouze pocit toho, že jsem zapálila svíčku. To, co to znamená, už je každého vlastní obraz.

Anežka Julia Peimer (septima)

Nejkrásnější Vánoce

Procházím se po ulicích velkoměsta. Zdá se mi, že jsem jediná, kdo nikam nespěchá. Nedivím se jim, je přeci Štědrý den! Kdo by se chtěl courat venku, když může zasednout k večeři spolu se svou rodinou? Zpomalím svou chůzi a nakukuji do oken. Honosné stromky, spousta lahodně vypadajícího jídla a šťastné tváře rodin, které právě zasedají ke štědrovečerní tabuli. Vzpomínám, jaké bývávaly mé Vánoce s rodiči. Nepamatuji si, že by kdy byly takto hezké. Opravdu se snažili, ovšem vždy to bohužel skončilo hádkou, větší kvůli penězům.

Vytrhnu se z přemýšlení a pokračuji v cestě. Snažím se nemyslet na to, že vlastně nemám kam jít. Pohled upřu do chodníku pode mnou. Vločka. Vedle ní padá další. A další. Zvednu hlavu. Sněží. Teprve teď si uvědomuji, jaká je vlastně zima. Nemyslím si, že jsem za dobu strávenou na ulici zažila horší. Drkotají mi zuby a začínám se klepat. Pokusím se zahřát během, trochu to pomáhá, ovšem brzy už dál běžet nemůžu. Doběhla jsem až na náměstí.

V jeho středu se tyčí bohatě zdobený a osvětlený vánoční stromek, před ním je postaven betlém a všude okolo stojí stánky. Chodím sem skoro každý den, přesto mi tato podívaná vždy vyrazí dech, stejně jako když jsem sem vstoupila poprvé. Procházím mezi stánky a zastavuji se před každým, ze kterého se po dni plném grilování klobás ještě zcela nevytratilo teplo.

Začíná na mě padat únava. Nejprve jsem si chtěla ustlat přímo tady, před zdrojem toho úžasného tepla, kterého jsem se nemohla nabažit. Ovšem tepla bylo stále méně a méně, až se vytratilo úplně. Začala mi zase být zima. Příšerná zima. Celá jsem se rozklepala. Rozhodla jsem se tedy pro jiné řešení: přespím v betlémě, který stojí kousek ode mě. Je v něm sláma a ta mě jistě zahřeje. Lehla jsem si tedy tam a zavřela oči.

Usnula jsem poměrně rychle, dříve než obvykle, a zdál se mi překrásný sen. Seděla jsem ve vyhřáté místnosti, přede mnou stůl plný dobrot. Vedle mě seděli mí rodiče, usmívali se a snad poprvé se nehádali. Kousek ode mě stál nádherně ozdobený stromek a pod ním spousta dárků. Pocit štěstí, který jsem v tomto snu cítila, jsem již dlouho nezažila. Vše jsem si nad míru užila a pak... Nic.

Ráno jsem se již neprobudila. Zima byla opravdu velká a já na ni nebyla připravená. Ve slámě mě našli stánkaři, kteří přišli uklidit své stánky. Zděsili se, muselo to být hrozné mě takto najít. Ovšem já zemřela šťastná. Přestože to byl pouhý sen, byly to ty nejkrásnější Vánoce, jaké jsem kdy zažila.

Anonym

Ilustrace Anežka Procházková (kvarta)

Že by se dalo krájet

Zürau 24. November 1917

Lieber Max,

do mého vesnického poklidu včera vstoupil nový činitel. Můj nový spolubydlící – pětistrunný kontrabas – mi sem vpadl náhle a bez pozvání a teď se tu opírá o stěnu mého pokoje. Nikdy by mě nebylo napadlo, jak krásný může hudební nástroj být, jen sám stojící a prostoru okolo něj vévodící.

Herzlichst Franz

Odložil jsem pero a písma na dopise se mi v okamžiku rozpila do osnov vystřelujících noty z dolních pomocných řádků partitury až na větve lípy u kostela, odkud padaly na lesknoucí se hladinu rybníka. Pohlédl jsem na basu v koutě. Má sestra Ottla ji večer přinesla do pokoje, že to asi někdo posílá mně. Mieze v mé posteli kňouravě mňoukla, zkusila zvednout hlavu, ale už na to neměla sil. Srdce mi ztěžklo a hladil jsem ji, dokud jsem sám neusnul. Ale ten nástroj! Krásná basa.

Ráno mě neprobudily tolik očekávané sluneční paprsky. Vystrčil jsem hlavu z okna a zase ho rychle zavřel. Na tvář mi dýchl vlezle vlhký a studený vzduch, na což mé nemocné plíce reagovaly dlouhým a bolestivým kašlem. Padla mlha, že nebylo vidět ani na kostel. (A na lípě se ani lísteček nepohnul, ale to Franz nemohl vidět. pozn. aut.) Ticho. Usedl jsem zpátky na postel a pohlédl na Miezi. Proč se ke mně dneska nelísá? Miezi? „Miezi“ Pohládl jsem ji a leknutím uskočil, protože jsem právě pohládl zdechlinu. V tu chvíli se ozval nelidský skřek. Polil mě studený pot. Zaskřehotalo to ještě jednou. Jako by za kontrabasem zařval lev a prudce zabrzdila parní mašina. Naklonil jsem se opatrně blíž – co je tohle? V noci jsem si nebyl všiml, na kobylce držel přichycený lístek. Četl jsem: „Vracím ti tu basu. Franz ať si užívá života, než chćipne.“ Podlomila se mi kolena a znovu se ozvalo zakvílení, tentokrát ještě silněji a nepochybně z vnitřku basy. Rozrazil jsem dveře a vyběhl z pokoje. Pryč! Pryč z té komory hrůzy!

Ottla zatím v seknici napínala uši. „Franzi, co je zas tohle?“ Rytmičké a přece nepravdělné hluboké tóny dotíraly zpoza dveří. Už se mi

** Zadání povídky znělo: žánr romaneto (příběh plný tajuplných úkazů, které se ukáží racionálně vysvětlitelné, směřující k výrazné pointě), děj měl stát na třech slovech: jazz, mlha a proměna, hlavními postavami měli být Franz Kafka a Max Brod, podle nich se také literární soutěž jmenovala, bylo možné využít spolupráce s odbornou editorkou.*

do té děsivé cimry nikdy nechtělo vstoupit, ale Ottlu zvědavost přemohla a do dveří nakoukla. „Franzi, ono to samo hraje!“ otočila se na mě celá bledá. Basa opřená o stěnu se lehce pohupovala a její nejtlustší struna skutečně hrála. Melodii rozčíslo nepřijemné zavřeštění a my jsme prchli z místnosti. Pekelná basa!

Následující dny se nesly ve velmi pochmurném duchu. Do pokoje jsem si již vkročit netroufl. Co chvíli se z něj ozývaly skřeky a vždycky navečer se z něj linuly rytmičké tóny. Několik dní jsem si lámal hlavu, co mi to jen připomíná, a ve středu jsem si konečně vzpomněl. Byla tenkrát také středa, když jsem s Maxem a jeho známým Krausem šel z Arca. Na rohu u nádraží stáli tři hudebníci, jeden s basou, druhý s trumpetou a třetí se saxofonem. Ta hudba, to bylo něco! Kraus se tomu jen šklebil, ale mě to zaujalo. Prý to byl nějaký nový černošský styl z Ameriky, jakýsi jazz. A ta prokletá basa snad musí být taky odtamtud, vždyť to hraje docela jako oni.

Chtěl jsem se nějak dopídit, kde se u mě ten nástroj vzal, ale atmosférické podmínky byly proti. Sotva jsem do mlhy strčil hlavu, plíce mi deset minut dávaly silným kašláním jasně najevo, že ven opravdu ne. Po vsi se zatím rozkřiklo, že si pro mě přišel čert, pověděla mi při snídani Ottla. Lidé slyšeli basu skřehotat a křížovali se. Nazítří se k našemu domu vypravilo procesí s farářem. Basa na jeho modlitby odpověděla pekelným jekotem, vesničané se rozutekli a víc se nepřibližovali. A já si zatím „užíval, než chćipnu“.

Z mého šílenství už mě mohl zachránit jedině Max. Ani nevím, kde jsem schrástl kus papíru a obálku a Ottla už běžela na poštu s dopisem sestávajícím z jediné věty: Maxi přijed', dějí se tu strašlivé věci. Poslali jsme ho telegraficky. Zatím jsme čekali a z pokoje skřehotala ta šílená basa.

O čtyři ubíjející dny a tři ještě horší noci později jsem otevřel obálku.

Von Max Brod

Prag 19. November 1917

Lieber Franz,

doufám, že se ti v Zürau daří dobře. V následujících dnech by se u tebe měl stavit můj přítel Kraus. Vypůjčil si u Steinwerfera z Oberklee kontrabas a rád by mu ho vrátil, nemá ale možnost ho zastihnout osobně. Mohl by si u tebe kontrabas odložit a Steinwerfer by si ho po pár dnech vyzvedl? Pobývá pracovně v Bukowině, neví jistě, kdy se vrátí ...

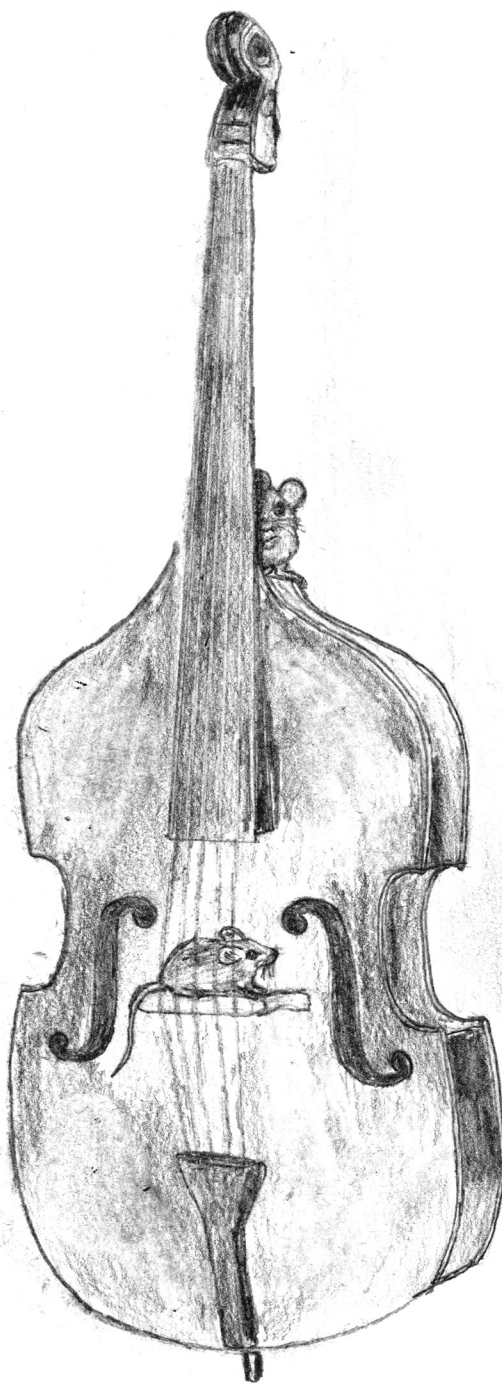
Dopis jsem nedočetl, zkoprněl jsem. V tu ránu se rozrazily dveře. Max! „Tak mi Franzi pověz, co se tu děje za...“ Dvě zavřestění. Pochopil. Přejel mi mráz po zádech a Max se zatřásl také. Hned se však vzmužil. „To by v tom byl čert, abychom tomu nepřišli na kloub,“ dodal si odvahy. „Ano, prý je v tom čert,“ odvětil jsem mdle. Max otevřel dveře a přistoupil k base.

„To je šílenec!“ vykřikla mi za uchem Ottla a bez dechu jsme oba sledovali Maxe, který se jako první k té ďábelské base nebál přistoupit. „Vždyť tam máte myši!“ řekl Max, otevřel okno a postavil obzvlášť ječící a dunící kontrabas ven. Basa se rozeřvala s novou silou, jak jí zdi našeho stavení nebránily v projevu.

Na návsi se, jak bys řekl švec, srotila půlka vesnice a všichni zírali na pekelný nástroj. Vtom nade všemi v mlze přeletěl velký černý stín a ozvala se střelba. Zavládla panika. „Dohoda je tady!“ zakřičel kdosi. „Ať žije Republika československá!“ odpověděl sedlák Šimek. „Halt die Fresse!“ usadil ho Steinwerfer, který zrovna vystoupil z drožky a zvědavě koukal, co se to tu odehrává za obecní shromáždění. „Vždyť je to datel, tupci!“ zařval Max. „Támhle na stromě hnízdí a bubnuje datel, nese se to vlhkým vzduchem, a pak to odráží a zesiluje ta naproti opřená basa! O pekle nevím nic, zato o akustice přeci jen něco jo.“ Dav zašuměl, naslouchal. „A ti vaši pekelníci,“ pokračoval Max, „byly zase jen zesílené myši, které se v base zabydly. Pane Steinwerfere, pojďte se podívat, co ta vaše basa v Zürau natropila.“ „Úplně zničená

basa! S tou si leda zatopím v kamnech. Jak já k tomu přijdu? To mi Kraus zaplatí!“ zíral hudebník na díry v lubech a zadní desku ztrouchnivělou tak, že by se dala krájet kuchyňským nožem. Smutná proměna. Už jsem ani nemohl uvěřit, že je to ta samá basa, co mi tak krásná stála v pokoji, změnila se k nepoznání. Z jedné z děr najednou vykoul čumáček, zapištěl a zvuk se v mlze rozpil do kvílivé modré noty.

Vesničané se právě proběhlému tyjátru rozpačitě zasmáli a koukali se vypařit, než se někdo vysměje jim, z dálky už se ozýval jen občasný břín-

kot mrtvého hudebního nástroje o zem, jak se smýkal po silnici k Oberklee. „A co ten vzkaz na kobylce?“ vzpomněl jsem si. „Typický Kraus a jeho jízlivý humor, však ho znáš. Bavili jsme se, že Miezi mele z posledního, a onz toho udělal tohle.“ „Co?“ nechápal jsem. „No že si máš užít klidu, než kočka umře a myši budou mít pré.“ „Aha,“ odsekl jsem dopáleně. „Pojď, něco jsem ti přivezl,“ mávl na mě Max. Na gramofon v mém pokoji nasadil desku, ta za-

prskala a začaly se z ní linout nezvyklé melodie plné polorytmů a synkop. Jak hudba hrála a venku se mlha rozpouštěla, opadla ze mě mrzutost a musel jsem se zasmát. „Stejně nechápu, kde se v těch myších vzalo takové nadání pro jazz.“

Antonín Drlík (septima)

Ilustrace: Michael Černohlávek (septima)

Ze života

Je vám zima?

Už jsou to téměř dva roky od ruské invaze na Ukrajinu, která po osmi letech znovu otevřela debaty o nezávislosti na plynu z východu. Evropou uvalené sankce nepochybně hodily Rusku klacky pod nohy, přesto se je rozhodlo využít ve svůj prospěch – jak jinak než propagandou.

Na přelomu let 2022 a 2023 se začala v ruských médiích objevovat krátká videa, která měla občany utvrdit o důležitosti velmoci, ve které žijí. Předpovídala Evropanům ukrutnou zimu bez jakéhokoliv přístupu k elektřině a plynu. Putin sám v návaznosti na poškození plynovodu Nord Stream 2, dodávajícího plyn do Německa, v září 2022 kromě vypnutí všech dodávek pohrozil Evropě slovy: „umrzni, umrzni, vlčí ocase“ odkazující, trochu paradoxně, na ukrajinskou pohádku.

Těchto „reklam“ je k dohledání více, s nadcházejícími svátky jsem se ale rozhodla zaměřit na jednu vánočně laděnou. Vyobrazuje trojčlennou evropskou rodinu, podle vizuálu nejspíše s ruskými kořeny, o Štědrém večeru v intervalu tří

let, od roku 2021 do roku 2023.

První Vánoce se ocitneme ve vyhřátém domově se stromečkem omotaným barevnými zářícími světélky. Pod stromem holčička nalezne malý chlupatý dárek v podobě křečka s červenou mašličkou kolem krku.

Na svátky další rok už atmosféra trochu houstne, sledujeme rodinu choulící se na gauči. V pokoji je téměř tma, protože jediné světlo produkují svíčky a maličký křeček, který běhá v kolečku a pohání blikající světélka.

Poslední Vánoce rodina v tichosti jí štědrovečerní večeři. Ta je ovšem předčasně ukončena tatínkem, který z polévky vytáhne červenou mašli. Křeček se tento rok patrně žádného dárku nedočkal.

Ačkoliv se video zakončené nápisem „šťastné proti-ruské Vánoce“ z našeho pohledu může zdát úsměvné, je potřeba si uvědomit dopady, které to má na ruské publikum. Zanedlouho po vydání videí okolí Moskvy zasáhly velké mrazy, kdy teplota klesla až k $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$, a způsobily výpadky topení. Doslova mrznoucí občané potom posílali prosebná videa Putinovi, ve kterých žádají o pomoc, ale nezapomněli zmínit, že si uvědomují, že vláda dělá, co může, aby se o ně postarala.

Ilustrace i text: Edita Volešová (kvinta)

For you

"You killed everyone," she screams, gripping the shaft of the axe, hoping rage can suppress the terror, thicker than blood, that runs through her veins. The dog at her side barks and whines and frantically nips at her pant-leg, trying to pull her back, out of the cave, away from the danger.

The danger finally, lazily, opens its blood-amber eye; the pupil, however, dilates wild and quick to get a fix on her. It stops. *"I was hoping you'd come,"* the beast says.

Her rage boils over and she runs forward. She raises the axe, battered and tarnished from years of work, over her head and yells. In an instant the creature goes from lying flat to beating its dark feathered wings. The girl thuds into the clay walls of the cave and everything goes black.

The girl wakes to the dog whining and licking her face. Running at the thing, she knew she had no hope of killing it. Supposedly people had tried in the past. They only appeared now in the songs she sang at festivals. As long as she could remember, reports would trickle in from the countryside that the monster had blown the roof off of a barn before snatching a cow or an ox and flying off to the high cliffs of Carsium. But the events always seemed to coincide with storms, so the beat of the beasts' wings was dismissed as howling wind; its fiery breath lightning. Those who claimed to see the thing flying out or returning to the cliffs were mocked or ignored. The animal itself was only real in songs and legends.

Until Tuesday.

The black smoke rising heavenwards had made her bring the sheep back from pasture early. It was difficult to make out, but she could have sworn she saw something circling the smoke. Like an eagle, but far too large. It took her a day and a night of walking before she saw her village reduced to cinders. Much of the livestock was still alive, having escaped the burning barns; the inhabitants, however, were all dead. Those who hadn't burned to death had been torn apart. Men, women, children, everyone. Perhaps it was just her

imagination, but the family that owned her seemed to have fared the worst.

Furious, with nothing left but the sheepdog that also looked after the flocks, she had grabbed an axe and set out for the cliffs of Carsium. She was exhausted, aching, and hungry when she finally reached the cliffs, but it was easy to find the beast's cave: it literally shone out among the others. The entrance was decorated with metals, glass, coins, and gems. The way the sunlight hit it and reflected back on her was oddly pretty; the bone pile beneath it was not.

Her encounter with the creature went as expected, but she doesn't understand one thing—why is she alive?

She pulls the dog to her, and buries her head in its black-and-white fur, happy to be alive—at least for the moment. Her eyes are bleary, she feels sick to her stomach, and pain radiates from the back of her head. She looks for the axe but it's nowhere in sight. She tries to sit up and moans in pain.

"Don't be a diva," the creature says.

Her eyes focus enough to see it in the back of the cave. The white feathers on its chest are stained red.

"Is that from the blood of my friends?"

"You had no friends," the beast responds, cocking its head, focused and amused. *"Also, it's not blood."* And with that the animal bites at the red clay walls and begins working it into its feathers.

"Why do you do that?" the girl asks.

"I just do."

"Is that why you killed everyone—because you just do?"

"No—I did that for you."

Michael Baugh
Autor je vyučujícím angličtiny

Švýcarsko za všechny prachy

(v obou významech)

Tak se mi to konečně po letech povedlo – ukecat rodiče, abychom vyrazili do malé alpské země s helvétským křížem na vlajce. A když už, tak už. Většinu pobytu jsme strávili v jihozápadním kantonu Wallis, napěchovaném vysokohorskými parádami jako Zermatt, Matterhorn, Saas-Fee či nepřeborným množstvím ledovců a tří- až čtyřtisícových vrcholů.

Sprechen Sie Deutsch? Well yes, but actually no

Po osmi letech s paní profesorkou Hillovou jsem vybaven celkem obstojnou němčinou, proto jsem v alpských státech zvyklý hovořit tamním úředním jazykem. Byl jsem zvědav, jak tomu bude v zemi, kde vládne Schwyzerdütsch, a nebyl jsem zklamán. Po bezmála dvou týdnech ve Wallisu jsme se ještě zastavili u známých v Curychu, a když jsem si postěžoval, že Wallisanům nebylo vždycky úplně rozumět, dostalo se mi chápavého pousmání. Ve Švýcarsku totiž, jak jsem pochopil, mají Wallisané patrně pověst těch Švýcarů, kterým nerozumí ani sami (ostatní) Švýcaři.

Rozdělil jsem si walliskou němčinu do dvou skupin. První jsem nerozuměl – opravdu a bez nadsázky – ani slovo. Jak nyní zjišťuji z wikipedie, má tato podoba Schwyzerdütsch dokonce i vlastní jméno: Wallisertiitsch. Seděli jsme například jednou v jedné vesnické hospodě a bavili se tak dva

staří pánové u vedlejšího stolu, ale nejen oni, vlastně skoro všichni místní; v podobných případech jsem byl opravdu bez šance.

Když ale domorodci (zejména ti pracující ve službách) zjistili, že jsem přiblblý turista, přešli do čehosi, co bych snad nazval standardní němčinou s velmi výrazným přízvukem (proto se trochu zdráhám použít termín Hochdeutsch). Ani to nebylo úplně lehké pochytit, ale nakonec jsme se vždycky nějak domluvili. Například jeden číšník se ptal na naši spokojenost slovy Isch gut? Schmeck 'se?

Jinak je Švýcarsko opravdu přesně takovým jazykovým babylonem, jakým se jeví. Už jen samotný Wallis je rozdělen na lidnatější francouzskou a východní německou část, do toho je blízko Itálie a většina lidí jakž takž umí anglicky. Stávalo se tak často, že jsme během jednoho výletu potkali několik skupinek turistů a každá zdravila úplně jinak – Grüezi (Mitenand), Hallo, Bonjour, Bongiorno, Hi, Hello, a ještě určitě několik dalších výrazů pro pozdrav by se našlo.

Kdo má peňauze, je ešče věcí pán

Ceny čehokoli ve Švýcarsku jsou pravděpodobně největším strašákem, který může člověka od návštěvy této krásné země odradit. Jak je to doopravdy? V řetězcích jako Lidl či Aldi se dá koupit jídlo za velmi slušné ceny podobné třeba rakouským. Lanovky – kromě nejexponovanějších turistických center – mnohdy slouží jako MHD, takže nestojí zas tak moc. Ptáte se, kdy přijde ten háček? Je tu: restaurace.

A nemyslím luxusní, michelinské, myslím jakékoli. Což o to, ve Švýcarsku vaří dobře a třeba jednoduchá jídla jako rösti (typická bramborová placka s něčím navrch) či špagety i cenově ještě docela jdou, pořídíte je tak za 18-25 franků. Masová jídla ale začínají až tak od 30 franků výš, ve městech mnohem výš (pro přepočítání na koruny násobte zhruba 26, ale předtím se radši něčeho podržte). Zlatá Česká republika, kde na pořádný gábl stále ještě nepotřebujeme mávat čtyřcifernými bankovkami.

Skuhrání na drahotu mi ovšem dělá krásný oslí můstek k návštěvě Zermattu, kde jsem si pořídil bezkonkurenčně nejdražší jízdenku na lanovku ve svém životě. Kam se hrabe Lomnický štít s umrněnými 47 eury! Za Peak2Peak jízdenku jsem ve světoznámém švýcarském středisku zaplatil rovných 202 franků, tedy přibližně 5 500 Kč. Ale jedním dechem (jakmile ho člověk po zaplacení popadne) je třeba dodat: stojí to za to. Fakt.

Výš už to nejde

Ráno v Zermattu je nádherné. Obloha vyměněná a nad městem se tyčí dechberoucí špičatý Matterhorn – přesně tak ohromující a dramatický, jaký je v reklamách. Peak2Peak mi dovolí vyjet, jak už název napovídá, hned na dva slavné vrcholy: Klein Matterhorn a Gornergrat. Obojího se nemůžu dočkat.

Řídkým lesem, přes horské louky a nakonec nad šedivým vysokohorským kamenem mne nejdříve veze dlouhatánská mnohoúseková kabinka Matterhorn-Express a už z ní jsou překrásné výhledy. Na stanici Trockener Steg, rozkládající se už skoro tři tisíce metrů nad mořem, pak přestupuji do opravdové chlouby místního lanovkového parku – třílanové kabinky Matterhorn Glacier Ride. Ta mne přes impozantní ledovce doveze až na Klein Matterhorn (3883 m n. m.), nejvyšší lanovkovou stanicí s nejvyšší vyhlídkovou terasou a nejvýše položeným skiareálem v Evropě. Lituji, že jsem si nevzal lyže, když vidím, jak se tady dají krásně brousit skvěle upravené svahy se sněhem, který je i teď začátkem srpna bělostný, jak má být.

Výtahem na vyhlídku, rozhlédnout se kolem dokola, pak se podívat třeba právě na sjezdovku nebo si zajít na oběd – i v téměř čtyř tisících metrech se tu toho dá dělat docela dost. Můj výlet ale ještě zdaleka nekončí. Znovu nasedám do pro-

storné kabinky, na Trockener Stegu přestupuji do její o něco menší kolegyně, ovšem opět ji opouštím na stanici jménem Furi kousek nad Zermattem. Projdu budovou a nacházím zcela liduprázdnou kabinkovou lanovku Riffelberg-Express, vedoucí do prudkého kopce k lokalitě Riffelberg, jak už název napovídá. A tam mne čeká další přestup, tentokrát na ozubnicovou železnici. Mířím totiž na Gornergrat.

Klein Matterhorn coby nejvyšší bod svého druhu je samozřejmě povinnou a působivou Mekkou, již je potřeba navštívit. Gornergrat ovšem umí za srdce chytit ještě trochu víc, ač je o dobrých sedm set výškových metrů níže. Místo omezeného prostoru vyhlídkové terasy a podzemní stanice je tu všechno jaksi lidštější – nádraží i se staniční budovou, restaurace s terasou, a hlavně horský hřebek, po němž se člověk bez okolků může projít. Tato zdánlivě obyčejná aktivita je totiž asi to nejkrásnější, co lze na Gornergratu zažít. Na nádraží a v jeho okolí se to hemží turisty všech národností, stačí však ujít pár desítek metrů a člověk je najednou skoro sám. Pak už se jen posadit na nejbližší kámen a vychutnávat si fascinující pohled na ledovec v údolí a horské vrcholy všude kolem.

Vůbec se mi odtamtud nechce, ale rodiče už na mne trpělivě čekají dole ve městě. Loučím se tedy s Gornergratem a mířím zpět k nádraží. Z vlaku, který právě přijel, se hrne dav, ale dolu jede ještě málokdo. Bez problému tedy zabírám místo u okna a následující třičtvrtěhodinu obdivuji

Matterhorn, na nějž je z vlaku opravdu exkluzivní výhled.

Walliš? Wallim!

Už by se z toho stal Voskazeen, kdybych chtěl vypočítat a podrobně popsat všechnu tu krásu, kterou jsem ve Wallisu viděl, tak snad jen telegraficky. Rhonegletscher, do něhož se od Furkasstrasse dá i vlézt. Vysokohorská, panoramatická chata Turtmannhütte (2519 m n. m.) se skvělými růsti podávanými pro více lidí na jedné pánvi. Aletschgletscher coby největší alpský ledovec Evropy hned se třemi lanovkovými vyhlídkami (navštívil jsem nejvyšší Eggishorn, mohu doporučit; zpáteční jízdenka za 49 franků). Pěší visutý most Charlese Kuonena u vesnice Randa, třetí nejdelší na světě. Osmimetrový kamenný orel v průsmyku

Simplon. Adrenalinová procházka soutěskami (Jollischlucht, Gondoschlucht ad.) včetně tunelů s tlačítkem na jejich rozsvícení. A tak dále – zkrátka Wallis, a mám na mysli jeho horskou část, umí člověka ohromit.

A abych nebyl jen za pasivního turistu, musím se pochlubit, že jsme do Wallisu přinesli i jednu novinu. Náš ubytovatel, bodrý stařík Lorenz, vůbec netušil, že Československo se před 31 lety rozpadlo. Když jsme mu to prozradili, hned běžel za manželkou Margret a hlásil ji, že místo Československa už je jen Českolovensko a Slovensko. Tak už i ve vesnici Bürchen to vědí!

Vojtěch Voska (oktáva 2020/21)

Kleine Deutsche Seite

Antonín Drlík (septima)

Weihnachten steht vor der Tür. Alles dreht sich darum, dass diesjährige Weihnachtsfeiertage zumindest so schön wie im letzten Jahr werden. Jede Familie hat ihre eigene Art und Weise, wie sie das Weihnachtsfest richtig feiert. Diese Gebräuche unterscheiden sich oft demnach, wo man lebt, in jedem Land kann man es anders machen, es muss aber nicht immer stimmen. Man stößt oft darauf, wie ähnlich die tschechische und deutsche Kultur ist und Weihnachtsbräuche sind ein schönes Beispiel dafür. Versuchen Sie mal unser Quiz und lassen Sie sich überraschen, wie gut Sie die deutschen Weihnachtsbräuche kennen.

1) Wie viele Kerzen stehen auf dem Adventskranz?

- a. Nur eine :(
- b. Zwei :|
- c. Vier :)

2) Was für ein ungewohnter Gegenstand wird in den Häusern geschmückt?

- a. ein Apfelbaum
- b. eine Kuh
- c. ein Tannenbaum

3) Wer bringt die Geschenke?

- a. der Weihnachtsmann
- b. Heiliger Klaus
- c. das Christkind

4) Was baut man zu Hause? Eine Weihnachtsnachts?

- a. Pyramide
- b. Krippe
- c. Kapelle

5) Was wird an Heiligabend gegessen?

- a. Ein Fisch
- b. Raclette

Moře temnoty

Propadám se do temné propasti. Nic kolem mě není a já nic neslyším, připadá mi, že jsem v pusté krajině. Nic tu nevydává ani hlásku, jen mi přijde, že mě pořád něco sleduje. Po chvíli padání kolem mě vidím oči, které mě upřeně pozorují. Náhle mě chytá ruka a stahuje mě hlouběji. Snažím se dostat z jejího sevření, ale nijak to nepomáhá, jen mě stahuje čím dál rychleji. Najednou mě pustí a já si uvědomuju, že je kolem mě naprostá tma. Snažím se vyplavat nahoru, ale něco mě stahuje ke dnu. Nemá cenu vzdorovat, je to moc silné.

Dopadám na zem a v tu chvíli omdlívám.

Emma Marušková (sekunda)

Ilustrace: Barbora Valeriánová (septima)

La petit page française

Tatiana Vlčková (oktáva)

En France pour le Noel ils servent plain de plats différentes dans chaque région. Faire les connaitre dans un petit quiz !

1) En Provence ils servent combien de desserts ?

- a. 3
- b. 10
- c. 13

2) En Corse ils mangent...

- a. du cochon
- b. du cabri
- c. du poisson

3) Ils mangent du boudin...

- a. dans les Ardennes
- b. en Normandie
- c. dans les Alpes

4) Christollen est un gâteau dont on mange en Alsace. Il est typiquement avec...

- a. du chocolat
- b. des pommes
- c. des raisins

5) Les fruits de mer très populaires aux plusieurs régions sont...

- a. des huîtres
- b. des crevettes
- c. des moules

Richtige Antworten: 1. c, 2. c, 3. a (in Nord- und Ost-Deutschland) und c (in Süd- und West-Deutschland, Österreich und der Schweiz), 4. a (im Erzgebirge) und b (in Süddeutschland und Österreich), 5. alles, und noch Würste, Kartoffelsalat, Schweinebraten, Lachs, gebackene Scholle ... und dann kommt das Weih-nachtsgebäck... Lecker/Leiwand/Gluschtig!

Les réponses correctes : 1 c 2b 3a 4c 5a

Omylem v Německu

Sofiia Yatsenko pochází z ukrajinského Charkova, ze kterého v dubnu 2022 kvůli válce se svou rodinou utekla a v květnu 2022 se usadili v německém Monheim am Rhein. Sofiia jako malá dělala balet, se kterým následně ve 14 letech skončila a začala se věnovat basketbalu. V Německu nejprve hrála ve městě Hilden, odkud následně přestoupila do Neuss, kde jsme spolu hrály bundesligu u18 a kde Sofiia bude i příští sezónu pokračovat. Během našeho rozhovoru jsme se bavily o válce, cestě do Německa, začátcích v nové zemi, o tom, jak jí basketbal pomohl s integrací i o tom, jak vnímá Německo a Němce.

Jak dlouho jsi v Německu?

V Německu jsem už více než dva roky. Od dubna 2022.

To znamená, že jsi po vypuknutí války byla dva měsíce na Ukrajině

Ano, byla jsem dva měsíce v Charkově, kousek od hranic s Ruskem. Pořád tam byla letadla, každý den tři čtyři bomby.

Jaké byly první dny války?

Ted' mi to připadá vlastně docela legrační. Moje kamarádky si před třemi čtyřmi lety dělali srandu z toho, že když někdy začne válka, tak to prospím. A ted' bez legrace – to se stalo. Válka začala přibližně v 5:40 ráno, já jsem pomalu vstala a zeptala se mé mámy, co se děje. Řekla mi, že začala válka. Zrovna u nás spaly kamarádky, které pak hned šly společně domů. A já si řekla: „No dobře, ještě jdu spát.“ A ještě jsem tak do devíti spala. Všichni jsme si mysleli, že to potrvá tak týden, pak se setkají prezidenti a dohodnou se na tom, že se třeba něco odevzdá a pak konec. První den jsme byli přibližně do jedenácti klidní a nechápali jsme, co se děje. Pak byla v Charkově první bomba a všichni pochopili, jak vážná situace je.

Pravděpodobně jste ani neměli školu, ne?

Vlastně jsem během prvních dnů byla velmi šťastná, že nemám školu a nemusím psát takovou „malou maturitu“, která se píše na konci deváté třídy. Byla jsem opravdu šťastná. Samozřejmě je to šílené a nenormální, ale tak to bylo.

Podobně jsem to vlastně měla, když začal Covid. První dny jsem byla opravdu šťastná, že není škola, nemusím nic dělat a že si trochu odpočinu. A pak to trvalo několik měsíců...

To bylo to samé jako během Covidu. Covid byl vlastně celkem silný virus a lidé umírali, a já byla šťastná.

Takže to pro tebe bylo vlastně podobné jako Covid? Měli jste nějakou online výuku?

Ty dva měsíce jsme neměli vůbec žádnou školu. Ani online výuku. Nikdo nevěděl, co má dělat, jak dlouho to bude trvat, spoustu lidí bylo mimo Charkov, i učitelé. Učitelé nemuseli jít povinně bojovat, protože musí vyučovat děti. Z naší školy nešel nikdo bojovat.

Asi jsi neměla ani žádný basketbal? A co obchody a restaurace? Bylo vše otevřené?

První dva týdny jsem jen seděla doma. Můj táta a děda chodili nakupovat. Ale skoro vše bylo zavřené.

Charkov je blízko u hranice. Byli tam, když jsi tam ještě byla ty, ruští vojáci?

Byli už na Ukrajině a kousek od Charkova, ale v samotném Charkově nebyli.

Kdy se to ve vás zlomilo a řekli jste si, že už to takhle nejde a musíte odejít?

Můj děda říkal, že zůstaneme celou dobu v Charkově, ale po měsíci nebo měsíci a půl byla jedna noc, během které nad Charkovem létalo hodně letadel. V jednu hodinu jsem se probudila a dvě hodiny silně brečela, byla jsem ve strašném stresu. Tehdy řekla máma, že to není normální a pojedeme na západ Ukrajiny. Jeli jsme autem do Užhorodu. To bylo asi to nejděsivější, co jsem kdy na Ukrajině zažila. Cesta trvala asi tři nebo čtyři dny, protože hodně lidí jelo stejným směrem, a tak byly silnice ucpané. V Užhorodu jsme byli asi tři týdny, ale problém byl, že tam bylo vše strašně drahé, protože tam bylo hodně lidí z východu země. První měsíc války tam byli úplně všichni. Máma trochu přemýšlela a telefonovala se spoustou známých. Původně jsme chtěli do Francie za máminou kamarádkou, ale to nevyšlo, a tak jsme přišli do Německa.

Jeli jste tedy z Užhorodu rovnou do Německa?

Ne, přešli jsme hranice do Rumunska a tam jsem za hranicí zůstal týden v jedné firmě, kde byli moc milí lidé, kteří nám strašně moc pomohli, a my si ten týden u nich v míru moc užili. Poté jsme jeli do

Drážďan.

Proč jste jeli zrovna do Německa?

Táta měl jednoho kamaráda v Drážďanech, který vlastní hotel a ubytovával lidi z Ukrajiny. Jeli jsme tam, protože jsme neměli žádný plán. Tam jsme zůstali dva dny a pak jsme jeli do Monheimu.

Proč jste jeli zrovna tam? Monheim je přeci na úplně druhé straně Německa...

Setra moje mámy jela do Baumbergu, což je část Monheimu, protože tam už dvacet let žije její kamarádka. Ona tam vlastní velký dům a řekla, že můžeme také přijet. Vlastně jsme jeli do Francie a řekli jsme si, že zůstaneme týden v Monheimu a pak pojedeme dál. Ale to nevyšlo. Naštěstí.

Jak se stalo, že jste tu zůstali?

Přijeli jsme v noci ze soboty na neděli a jak víš, v Německu se v neděli moc nepracuje. Zavolali jsme tam, kam člověk musí zavolat, aby se jako uprchlík v Monheimu registroval. Řekli nám, že teď nepracují, ale do zítřka můžete zůstat v jednom hotelu. Normálně bychom šli do centra pro uprchlíky a tam by nám řekli, jestli jdeme do tábora, hotelu nebo rodiny. Ten hotel, kam nás poslali, byl tak hezký, že jsme tam zůstali tři měsíce.

Od té doby máte nějaký pronajatý byt?

Ještě pět měsíců v jednom jiném hotelu a poté jsme dostali městský byt, kde bydlíme do teď.

Co pro tebe byla ze začátku ve škole nej-

těžší?

První půlrok byl vlastně celkem pohodový. Neměla jsem basketbal, jen školu, a ve škole jsem se neúčastnila normální výuky, ale jen jsem se učila německy. Druhý půlrok jsem se už účastnila normální výuky a hrála basketbal. První půlrok v normální třídě byl obtížný, nerozuměla jsem vůbec nic, nikoho jsem neznala a trochu jsem se styděla, například při prezentacích, kvůli mojí němčině. Někteří v mojí třídě nebyli moc milí a smáli se mojí výslovnosti. Tato komunikace se spolužáky pro mě byla nejtěžší.

Máš pocit, že ti basketbal pomohl s integrací a celkově s tvým životem v Německu?

Určitě! Je to jako takový „antistres“ a je to speciální v tom, že všichni společně v týmu děláme něco, co máme rádi. Všichni v týmu byli moc milí a moc mi pomohli s němčinou. A strávili jsme spolu moc hezký čas.

Myslíš si, že už jsi se dobře integrovala?

Ano, myslím, že zrovna u mě se to dobře povedlo. Ze začátku jsem k celé téhle situaci měla trochu jiný přístup, protože jsem si ze začátku myslela, že válka brzy skončí a že se vrátím na Ukrajinu. S postupem času se ale ukázalo, že se na Ukrajinu jen tak nevrátím. Ale celkově si myslím, že jsem se velmi dobře integrovala.

Změnila celá ta situace s válkou nějak tvůj přístup k životu?

Ano, když člověk zažije válku, tak mu ostatní problémy, které má, přijdou úplně malicherné.

Mně přijde, že máš vždy dobrou náladu. Snad nikdy jsem tě neviděla bez úsměvu na tváři. Naučilo tě to myslet pořád pozitivně?

Jsem teď prostě strašně vděčná za každý jeden den, kdy se probudím, za všechno, co dělám a co mám. Ale je samozřejmě také těžké číst všech-

ny ty zprávy o tom, co se na Ukrajině děje a prostě mi spousta věcí chybí, hlavně moji přátelé. Pro mladší děti je to samozřejmě ještě těžší.

Cítíš jsi se vždy v Německu bezpečně a akceptovaná, i když třeba mluvíš jiným jazykem a pocházíš z jiné země?

Ano, a myslím, že v je to, minimálně tady v NRW, jednodušší, protože jsou ty lidé většinou velmi tolerantní a otevření, a zároveň je to u spousta lidí, co pochází z jiné země než z Německa. Ale samozřejmě jsou třeba ve škole lidé, kteří mě dodnes uráží, nebo staří lidé, kteří se mnou nechťejí mluvit, protože mám silný přízvuk. Takový lidé jsou, ale neberu si to moc osobně.

Připadal sis ale třeba méně bezpečně poté, co byli ti dva ukrajinští kluci, hráči bundesligy u19 v Düsseldorfu, zavražděni? Protože jste vlastně měli hodně společného...

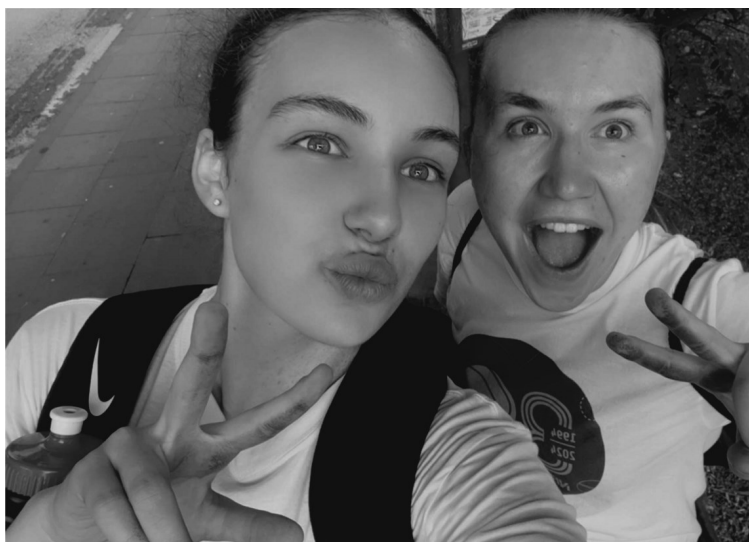
Když se to stalo a ještě i několik dní poté jsem kvůli tomu hodně brečela, protože jsme nebydli zas tak daleko od sebe, všichni jsme hráli mládežnickou basketbalovou bundesligu a pocházeli z Ukrajiny. A navíc se moje kamarádka Sonya zná s přítelkyní jednoho z nich a ona nám všechno vyprávěla. A to se prostě stalo na autobusové zastávce jenom proto, že mluvili ukrajinsky. To se přece může stát i mně a Sonye. Ještě ke všemu to udělali mladíství ještě mladší, než jsem já. Poslední půlrok se občas cítím trochu nejistě, protože je na některých místech hodně narkomanů a podobných lidí. Navíc je v místě, kde bydlím, hodně přistěhovalců ze Sýrie a tak podobně. A to je občas trochu komplikované. Myslím, že rozumíš tomu, jak to myslím. Především po tom, co se stalo. A myslím, že jsi taky slyšela spoustu příběhů o tom, že někde někdo někoho napadl s nožem a tak. Tak to teď prostě je.

Líbí se ti v Německu?

Ano! Mně se v Německu velmi líbí.

Co se ti líbí nejvíce? Co ti připadá dobré?

Mně se líbí životní principy, které Němci mají. Například mají všechno tak uvolněné. NA Ukrajině a obecně v takových těch „ruských zemích“ musí být všechno rychle hotové. Musíš mít rychle dokončené vzdělání, musíš brzo založit rodinu, všechno musí být strašně rychle. Tady společnost prostě respektuje tvoje rozhodnutí. To se mi hodně líbí. Velký rozdíl je i v dětech - Němci začínají přemýšlet o dětech až po třicítce, na Ukrajině je běžné mít děti už ve dvaadvaceti. Na Ukrajině je to všechno vůči

dětem přísnější a méně tolerantní. Jediná dobrá společenská norma je respekt ke starším generacím. V Německu je velký problém respekt. Některé děti starší lidi vůbec nerespektují. A to se mi na Ukrajině líbí. Německá společnost je hodně tolerantní, ta ukrajinská vůbec. Hlavně je Německo pro mě země, která mě vytáhla z války a která mi za ty dva roky strašně moc pomohla.

Kdo jsou pro tebe typičtí Němci?

Pro mě je to spíše starší generace. Jsou dočvilní. Jsou seriózní. Chtějí pracovat a pracují hodně. Jsou tolerantní a starají se o sebe.

Cítíš se už jako součást německé společnosti?

No jo, žiju tady, ale jako její součást se ještě úplně necítím. Ale jsem ráda, že tu jsem. Německo mám pořád radši a radši. Ze začátku jsem ho vůbec neakceptovala a nechtěla jsem tu zůstat, ale měsíc po měsíci se to zlepšovalo.

Chtěla bys v Německu zůstat?

Ano, ráda bych tu studovala medicínu, a pak uvidím, co se mi bude líbit.

Lékaře Německo potřebuje!

Každá země potřebuje lékaře. Ale v Německu se mi oproti Ukrajině líbí, jak společnost i stát k lékařům přistupují. Například na Ukrajině musí lékaři za málo peněz opravdu hodně pracovat. Nejsou tam vůbec žádné plusy v bytí lékařem. Tady to je něco úplně jiného.

Dokážeš si představit, že kdyby teď válka skončila, že by ses přeci jen vrátila na Ukrajinu?

I kdyby válka zítra skončila, potřebovala by Ukrajina minimálně pět let na to, aby se vše znovu postavilo. Takže minimálně prvních pět let po válce určitě ne. A navíc když tu budeš studovat, bude obtížné se vrátit. A navíc když mám tu možnost v Německu studovat... Diplom z německé univerzity platí v celé Evropské Unii. Diplom z ukrajinské univerzity platí jen na Ukrajině.

A na závěr - máš pocit, že ti válka přeci jen přinesla něco pozitivního?

Samozřejmě (úsměv). Ale je těžké to takhle říct, protože na Ukrajině umírají lidé a z Ukrajiny jsem odešla, ne protože jsem chtěla, ale protože jsem musela. A pořád jsem v kontaktu s lidmi, co tam zůstali, a taky někdy brečím kvůli tomu všemu, co se tam děje. Ale mně osobně válka přinesla spoustu pozitivního. Nebo ne válka, ale ta situace,

že jsem musela jít do Německa. Přineslo mi to spoustu pozitiv. Samozřejmě nejen pozitiv, jsou věci, které se mi do teď nelíbí, a to jsou takové moje malé problémy, ale celkově mi to přineslo spoustu dobrého.

Co všechno ti to tedy přineslo?

Že jsem se naučila nový jazyk. Z toho mám radost. Že jsem se tu ve škole hodně naučila a že mám srovnání se vzděláváním na Ukrajině. Také mám velkou radost z toho, že tu můžu jít na univerzitu. A pak taky to, že žiju v evropské společnosti. Pořád se cítím 100% ukrajinsky, co se týče životních principů, ale třeba i větné stavby, protože věty pořád stavím podle ukrajinské gramatiky. Ale spoustu evropských, respektive německých věcí už dokážu respektovat. Ale víš, na Ukrajině jsem se narodila a vyrostla tam. Vždycky ji budu mít v mém srdci. Ale i na Ukrajině je spousta mínusů.

Julie Nádaská (septima)

Porgazeen 87, časopis vydávaný studenty a studentkami PORGu Libeň

Redakce: Berta Bašta, Šimon Bortlík, Antonín Drlík, Lucie Emrová, Agáta Ferianc, Kristýna Gudevová, Julie Kozmíková, Filip Martinek, Emma Marušková, Julie Nádaská, Eliška Palušová, Anežka Julia Peimer, Mikuláš Peroutka, Klára Peroutková, Nela Rabiňák, Lukáš Stanovský, Josefína Svatušková, Julie Trčková, Edita Volešová, Tatiana Vlčková, Vojtěch Voska

+ze sborovny: Michael Baugh

Sběrači perel: Matyáš Brázda, Antonín Drlík

Ilustrace: Michael Černošlák, Linda Jechová, Anežka Procházková, Adéla Valeriánová, Barbora Valeriánová, Michal Večeřa, Edita Volešová

Fotografie: Julie Nádaská, Vojtěch Voska

Titulní strana: anonym

Šéfredaktorka: Julie Kozmíková

Sazba a grafická úprava: (u_u)

Korektura: Rebeka Zábranská, (u_u)

Náš ojířák poradce: Ādām Sátor

Ochranný dohled a korektura: Martin Valášek

Adresa: PORGazeen, Lindnerova 3, Praha VIII-Libeň

Ý-mejl: kozmikovajulie@porg.cz

Archiv: porgazeen.cz

Cena: ?? Kč

Porgazeen 87 vyšel v prosinci 2024 v nákladu ??? výtisků.